

บทคัดย่อ

T 151445

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ในภาคอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สาขาอุตสาหกรรมวิทยุ โทรศัพท์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนองค์กร ได้แก่ ขนาดขององค์กร ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจขององค์กร สัดส่วนการส่งออกขององค์กรและสัดส่วนผู้ถือหุ้นของชาวต่างชาติขององค์กร และปัจจัยด้านการจัดการ ได้แก่ ความร่วมมือและประสานงานของคณะทำงานและความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้บริหารสูงสุดคนปัจจุบัน และเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ในภาคอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สาขาอุตสาหกรรมวิทยุ โทรศัพท์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนองค์กร ได้แก่ ขนาดขององค์กร ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจขององค์กร สัดส่วนการส่งออกขององค์กรและสัดส่วนผู้ถือหุ้นของชาวต่างชาติขององค์กร และปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนระดับบริหารด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ตำแหน่งงานในองค์กรและระยะเวลาการทำงานในองค์กรปัจจุบัน ตลอดจนเพื่อศึกษาถึงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001

T 151445

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้แทนระดับบริหารด้านสิ่งแวดล้อมไปทางไปรษณีย์ จำนวน 64 ฉบับ และมีผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามกลับมา จำนวน 49 องค์การ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยไคสแควร์ การทดสอบค่าเฉลี่ย T-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบสมมติฐานได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

1 องค์การส่วนใหญ่ได้รับการรับรองการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 เป็นครั้งที่ 2 นอกจากนั้นในการจัดทำระบบครั้งแรก พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการจัดทำมากกว่า 6 ถึง 12 เดือน และใช้งบประมาณในการจัดทำต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 แสนบาท อีกทั้งยังพบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญ คือ กากของเสียและขยะ สำหรับรายละเอียดอื่นๆ มีดังนี้

1.1 สาเหตุจูงใจที่สำคัญในการที่องค์กรตัดสินใจจัดทำระบบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 คือ เพื่อต้องการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อต้องการแก้ปัญหามลภาวะทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และเพื่อขจัดอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้าต่าง ๆ

1.2 เหตุผลจูงใจที่สำคัญในการที่องค์กรตัดสินใจเลือกผู้รับรองจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 คือ ชื่อเสียงของผู้ให้การรับรองที่ได้รับการยอมรับในต่างประเทศ

1.3 ขั้นตอนในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ที่พบปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติและการดำเนินการ

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำที่สำคัญ คือ ลดผลกระทบจากปัญหามลภาวะทางสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนองค์กรและปัจจัยด้านการจัดการ พบว่า ปัจจัยส่วนองค์กรและปัจจัยด้านการจัดการทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001

3 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ในด้านความร่วมมือและประสานงานของคณะทำงาน พบว่า ผู้แทนระดับบริหารด้านสิ่งแวดล้อมได้รับความร่วมมือและการประสานงานจากคณะทำงาน และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความร่วมมือและประสานงานของคณะทำงาน พบว่า ปัจจัยส่วน

องค์กรและปัจจัยส่วนบุคคลทุกปัจจัยไม่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือและประสานงานของคณะทำงาน

4 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ในด้านความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้บริหารสูงสุดคนปัจจุบัน พบว่า ผู้แทนระดับบริหารด้านสิ่งแวดล้อมได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้บริหารสูงสุดคนปัจจุบัน และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้บริหารสูงสุดคนปัจจุบัน พบว่า ตำแหน่งงานในองค์กรและสัดส่วนการส่งออกขององค์กรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้บริหารสูงสุดคนปัจจุบัน

5 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ในด้านความคุ้มค่าเชิงงบประมาณ พบว่า ผู้แทนระดับบริหารด้านสิ่งแวดล้อมเห็นว่าการจัดทำระบบมีความคุ้มค่าเชิงงบประมาณ และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความคุ้มค่าเชิงงบประมาณ พบว่า ตำแหน่งงานในองค์กรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความคุ้มค่าเชิงงบประมาณ

6 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ในด้านความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้แทนระดับบริหารด้านสิ่งแวดล้อมเห็นว่าการจัดทำระบบทำให้เกิดความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยส่วนขององค์กรและปัจจัยส่วนบุคคลทุกปัจจัยไม่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม

The objective of this study is to examine the relationship between organizational and management factors and time spent in establishment of environmental management system (ISO 14001) in the electrical appliance and electronics industry (radio, television and telecommunication equipment). These organizational factors consist of organization's size, organization's age, organization's export proportion and organization's proportion of foreign shareholder. These management factors consist of committee's co-operation and co-ordination and executive's co-operation and support. In addition, this study seeks to examine the organizational and environmental management representative's individual factors influencing attitudes towards implementation of environmental management system (ISO 14001) in the electrical appliance and electronics industry (radio, television and telecommunication equipment). These organizational factors consist of organization's size, organization's age, organization's export proportion and organization's proportion of foreign shareholder. These environmental management representatives' individual factors consist of their positions in the organizations and amount of time that they have worked in the present

organizations. Moreover, the study attempts to examine various details regarding the implementation of environmental management system (ISO 14001).

This study used a questionnaire as an instrument. Sixty-four questionnaires were mailed to environmental management representatives. Forty-nine questionnaires were returned. The data were subsequently analyzed by SPSS package program. The statistics include percentage, arithmetic means, standard deviation, Chi-Square analysis, T-test analysis and one-way analysis of variance. Hypothesis testing was conducted at the 0.05 significant level.

The results indicated that

1. The majority of organizations was certified for environmental management system (ISO 14001) for the second time. In addition, The majority spent more than six to twelve months for the establishment and spent a budget of 500,000 baht or less for the first time. Moreover, It was found that the critical environmental problem was the solid waste. Other details concerning the implementation of environmental management system (ISO 14001) include;

1.1. The primary motives of the establishment of environmental management system (ISO 14001) are to increase the potential competitiveness, to solve environmental problem caused by various operations and to remove various trade barriers.

1.2. The primary criterion for selecting the certification body is the international reputation of the certification body.

1.3. The most problematic step in the establishment of environmental management system (ISO 14001) is the implementation and operation.

1.4. The important benefit from the implement environmental management system (ISO 14001) is the decrease of environmental problem both inside and outside the organizations

2. The analysis of relationships between organizational and management factors and time used in the establishment of environmental management system (ISO 14001) indicated that none of organizational and management factors were related to the time spent in establishment of environmental management system (ISO 14001).

3. The analysis of attitudes towards the implementation of environmental management system (ISO 14001) in terms of committee's co-operation and co-ordination indicated that environmental management representatives (EMR) perceived the organization possessing high level of co-operation and co-ordination. The analysis of factors affecting attitudes towards committee's co-operation and co-ordination indicated that none of organizational and individual factors influenced these attitudes.

4. The analysis of attitudes towards the implementation of environmental management system (ISO 14001) in terms of the present top executive's co-operation and support indicated that EMR perceived the organization receiving high level of co-operation and support from the present top executive. The analysis of factors affecting attitudes towards the present top executive's co-operation and support indicated that these factors are the position in the organization and the organization's export proportion.

5. The analysis of attitudes towards the implementation of environmental management system (ISO 14001) in terms of budgetary worthiness indicated that EMR considered environmental management system (ISO 14001) as a worthy project. The analysis of factors affecting attitudes towards budgetary worthiness indicated that this factor is the position in the organization.

6. The analysis of attitudes towards the implementation of environmental management system (ISO 14001) in terms of ability to manage environment indicated that EMR considered environmental management system (ISO 14001) as being able to manage environment. The analysis of factors affecting attitudes towards ability to manage environment indicated that none of organizational and individual factors influenced these attitudes.

